

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Quæstio I. Quis sit validus Minister Sacramentorum novæ Legis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

DISPUTATIO TERTIA.

De Ministro & Subiecto Sacramentorum novae Legis.

QUAESTIO I.

Quis sit validus Minister Sacramentorum novae Legis?

1. Si est validus minister, quomodo Christus signavit.

Dico I. Certum est illum omnem & solum esse ministrum validum, quem Christus in sua institutione designavit: nam sicut efficacia, sic & ministerium Sacramentorum dependet à Christi institutione nobis per Scripturam & Ecclesiae traditionem declarata. Deinde minister est velut instrumentum Christi, in cuius nomine & virtute ipsè Sacramenta & gratiam confert: ergo solus ille est minister, quem Christus ipse ad hoc assumpsit.

2. Qui non Angelus, sed homines designantur in quibus ministerium dicitur.

Dico II. Non Angeli, sed soli homines sunt ordinarii ministri Sacramentorum. Est certum contra Lutherum qui teste Bellarm. lib. 1. de Sacram. in genere cap. 24. docuit, etiam Angelos tam bonos quam malos esse ministros; utpote qui possint concionando excitare fidem, quā tantum ratione verba sacramentalia ad iustitiam concurrere Heretici existimant, ut supra diximus. Probatu

3. Si minister ordinarius potest assignari Angelis, quomodo potest assignari hominibus.

Conclusio: quia solis hominibus legitur concessa potestas: nulli enim aliquando Angelorum, sed Apostolis dixit Christus Luc. 22. Hic facite in meam commemorationem. Matth. 28. Baptizantes eos &c. Ioan. 20. Quorum remisistis peccata &c. Et de Extrema-Untione Iacobi 5. dicitur: Inducat Presbyteros Ecclesiae &c. Et 1. ad Cor. 4. soli homines dicitur dispensatores mysteriorum Dei. Et ad Hebr. 5. describitur Pontifex, quod debeat esse ex hominibus assumptus, & pro hominibus constitui in iis, quae sunt ad Deum; inter quae sunt Sacramenta excellentissimae ceremoniae Religiois Christianae, & praecipuus Dei cultus. Denique Florentinum semper assignat homines pro ministris Sacramentorum. Accedit congruentia: decens enim erat, ut Sacramenta, quae sunt signa sensibilia, quibus homines in unum corpus mysticam Ecclesiae visibilibus adunantur, hominibus per homines administrarentur. Adde, formas Sacramentorum consistere in vocibus naturalibus, quales sunt tantum istae; quae formantur ab homine per organum corporis, ad vitalis vocis efformationem requisitum.

4. Si minister ordinarius potest assignari Angelis, quomodo potest assignari hominibus.

Dixi, ordinarii ministri: nam extraordinarie potest Angelis à Deo committi ministerium Sacramentorum. Sic teste Nicephoro lib. 11. hist. 1. 20. S. Amphilochius ab Angelis fuit ordinatus in Episcopum, quam ordinationem alii Episcopi postea ratam

habuerunt. Fortè tamen effectus Ordinis non per Sacramentum, sed per aliam actionem angelicam & intellectualem fuit collatus; ut insinuat Nicephorus dicens: Intellectuali modo consecrarunt. Quidquid sit, si aliud quod sacramentale ministerium à bonis Angelis constaret esse perfectum, non esset reiterandum. Prou Michael Archangelus prohibuit Episcopo dedicare Ecclesiam suam in monte Gargano, asserens eam à se fuisse dedicatam. Dum namque constat fuisse bonos Angelos, praesumendum est, potestatem eis à Deo factam esse. Secus est de malis Angelis, ut rectè D. Thomas q. 64. art. 7. Scotus dist. 6. q. 1. n. 2. Quamvis Deo volente & cogente etiam posset malus Angelus per sonos humanae voci similes v. g. baptizare.

Quorum boni esse sciantur, ministerium non foret revocandum in dubium.

Quod dictum est de Angelis, etiam dicendum est de anima separata, et si retineat characterem v. g. sacerdotii: quia anima non est homo.

De anima bus separatis idem est, quod de Angelis.

Verum aliqualis controversia est, an Beatus reassumpto corpore, non quidem mortali (sic enim fieret viator, adeoque cessaret quaestio seu ratio de valore dubitandi) sed glorioso, haberet hanc potestatem ordinariam. Plures negant. Sed affirmat D. Thomas sup. ad 2. Suarez & alii.

Beatus in corpore reassumpto, si mortale sit, esset in dubio minister ordinarius.

In hac in primis non foret dubitandum de valore Sacramenti, quod constaret esse ab huiusmodi Sancto collatum, immo et si ab anima separata hominis sancti foret collatum: nam utique id non fieret sine potestate, vel commissione, saltem speciali.

An autem Beato in corpore glorioso competat potestas ordinaria, uti viatori, ministrandi Sacramenta, tenet esse planè incertum. Nam posset potestas ista à Christo esse restricta ad solos viatores, quibus sicut locutus. Nec incongrue, ut sicut soli viatores sunt suscipientes, sic & soli essent ordinarii Sacramentorum ministri. Ad quod etiam solet adduci illud Iacobi 5. Inducat Presbyteros Ecclesiae.

An similiter, si in corpore glorioso, est plane incertum.

Hæc tamen non urgent sic factum esse. Nam quidem fuit data potestas hominibus dum erant viatores, qui etiam soli ordinariè ministrant; non sequitur tamen, quod potestas, iis semel data non perseveret tali casu, sed restricta sit simpliciter ad statum viatoris. Non mirum quoque, quod Apostolus Iacobus moneat infirmum ut inducat Presbyteros Ecclesiae: qui enim alii possent humanitè reperiri? Non negat tamen, quin si divinitus adesset is, de quo quaestio, validè assumeretur, veluti Presbyter ab Ecclesia ordinatus, et si de facto

Congruentia pro parte negativa sunt inefficaces.

non sit membrum Ecclesie militantis, uti neque est excommunicatus, similiter nec infidelis seu paganus, qui insuper non est quoque Ecclesie subditus, & tamen valide baptizat. Ut proinde nec recte quispiam probe intantum ex hoc, quod Deus ministerium Sacramentorum quoad valorem restrinxerit ad subditos Ecclesie.

Partem quoque affirmativam non satis probat, quod character maneat in Beatis: nam etiam manet in damnatis: immo & in animabus Beatorum separatis. Denique manet in his ad ornatum & signum potestatis preterite ac ministeriorum probe functionum: ideoque manebit etiam post diem iudicii, ad quem tamen potestas consecrandi & Sacramenta conficiendi est saltem restricta. Quocirca hæc modicæ utilitatis controversia in sua est incertitudine relinquenda.

6. Dico III. Præter Baptismum & Matrimonium non habet quilibet homo etiam baptizatus potestatem ministrandi Sacramenta, sed is solum, qui juxta Christi institutionem ritè est ab Ecclesia ordinatus. Patet aperte ex definitione *Trid. sess. 7. can. 10. contra Lutherum*; cujus futilia argumenta soluta videri possunt apud *Bellarminum* & alios Auctores. Patet etiam ex perpetuo usu Ecclesie & *Florentino* assignante certos quosdam Sacramentorum ministros. Denique in Republica bene ordinata (qualis indubie est Ecclesia) est distinctio functionum ac officiorum: non enim omnes sunt duces, sed alii præfunt, & alii subsunt.

Dico IV. Infantes & amentes excluduntur etiam à ministerio Sacramentorum, defectu moralis intentionis; quæ juxta dicenda requiritur, & in carentibus usu rationis non reperitur. Similiter muti nullum Sacramentum possunt ministrare, excepto Matrimonio: cum cætera perfici debeant verbis striete dictis.

Hæc tamen intellige de administratione Sacramenti, prout involvit ejusdem consecrationem: quemadmodum omnia conficiendo ministrantur, excepta Eucharistia, quæ est permanens, ideoque consecratione seu consecratione supposita potest à stultis & quibuscumque aliis, etiam dæmonibus, valide administrari sive applicari. Et hoc modo leguntur Angeli interdum Eucharistiam distribuisse; prout contigisse *S. Bonaventuræ*, refertur in ejus vita.

QUÆSTIO II.

An Fides vel Probitas requiratur in Ministro ad valorem Sacramenti?

8. FIDEM esse necessariam, adeoque defectu illius baptizatos ab Hæreticis esse rebaptizandos, primò docuit *Agrippinus E-*

piscopus Carthaginensis. Eundem errorem acriter defendit martyr *Cyprianus* successor *Agrippini*, etiam (ut aperte colligitur ex *Cypriano Ep. 72. ad Iubaianum*) non immediatus, cum multis Episcopis Africanis, & in quodam Concilio Provinciali definivit, teste *Hieronymo Dialogo contra Luciferianos*, ut idcirco fortasse ab *Eusebio*, & clarius à *Nephorophoro* dicatur esse erroris auctor. Quem postea resuscitarunt *Donatistæ* (ut patet ex libris *Augustini*, quos contra eosdem conscripsit), adentes etiam peccatum ministrari impedire valorem Sacramenti, ut significat *Aug. l. 2. contra Ep. Parmeniani c. 10. & l. 2. contra Cresconium Grammaticum c. 28.* & alibi. Postmodum hæretici dicti *Apostolici* ac *Pauperes de Lugduno* nec non *Joannes Vices*, etiam docuerunt fidem & probitatem esse in ministro necessariam: immo existimavit *Wiccles* (teste *Waldensi lib. 5. five Tom. 2. de Sacram. c. 14.*) reprobos seu præcitos non conficere valide Sacramenta.

Sed contrarium est certum de fide; modo hæreticus minister aut improbus nihil omittat quod est de substantia Sacramenti. Patet ex *Concilio Carthaginensi l. can. 1. Constantiensi sess. 8. Trid. sess. 7. can. 12. de Sacram. in gen. & can. 4. de Baptismo*. Idem constat ex *Concilio Nicæno can. 19.* ubi de solis Paulianistis statuitur, ut conversi baptizentur in forma Ecclesie, quæ ii non utebantur. Ideoque *can. 8.* id non imponit *Novarianis* utpote legitime etiam extra Ecclesiam baptizatis. Quod proinde distinctè expressit *Innocentius I. Ep. 22. c. 5.* & refertur c. *Paulianista l. 9. c. 1.*

Patet etiam ex constanti & antiquissima Ecclesie traditione; quam *Stephanus Papa* potissimum urgebat rescribens *Cypriano*: *Nihil innovetur, nisi quod traditum est.* Quam saluberrimam consuetudinem docet *Aug. l. 2. de Baptismo c. 7.* ex Apostolica traditione venire: sicut multa non inveniuntur in litteris eorum, neque in Conciliis posteriorum, & tamen quia per universam custodiuntur Ecclesiam, non nisi ab ipsis tradita, & commendata creduntur. Eandem veritatem docent Patres, præsertim *Hieronymus*, & *Augustinus* in libris contra *Donatistas* & signanter *l. 2. contra Epist. Parmeniani*. Quapropter credendum non incongruenter est, quod uti cæteri Episcopi Africani (teste *Hieronymo Dialogo contra Luciferianos*) sic etiam ipse *Cyprianus* errorem suum ante mortem correxerit, & fortasse suppressum sit ab eis qui hoc errore nimium delectati sunt; juxta *Aug. Ep. 48. versus finem*, aut si quid haberet purgandum, passionis falce ultimâ fuerit sublarum sive purgatum, inquit *ibidem* & *l. de unico Baptismo contra Petilianum c. 13.* Nam certum est (ut docet idem *Aug. l. 1. de Baptismo c. 18.*) *Cyprianum* non fuisse docturum suum errorem, qui eoque humanus fuerat, neque destruens unitatem, si vidisset definitionem Concilii plenarii, scilicet *Nicæni*, de quo *Hieronymus*

Similiter & alia pro parte affirmativa.

Non omnis etiam fidelis est legitimus seu validus minister quorumlibet Sacramentorum.

Infantes & amentes nullum possunt consecrare Sacramentum. Muti vero solum Matrimonium.

Distributio tamen seu applicatio Eucharistia ab his fieri potest valide.

Fidem in ministro re-